

Opinsys-järjestelmän ohjelmistot

Lukiolaiskannettavan sovellukset ovat maksuttomia avoimen lähdekoodin ohjelmia, joita voi käyttää rajatta niin kotona kuin kouluissakin. Ohjelmistoja lisätään saatavan palautteen mukaisesti ja tarpeen vaatiessa niitä voidaan poistaa ohjelmien elinkaaren päättyessä. Ohjelmistot pohjautuvat ensisijaisesti Ubuntu 14.04 Linuxin mukaisiin versioihin. Näistä versioista poiketaan vain poikkeustapauksissa.

Ohjelmistojen ylläpito ja priorisointi

Tärkeimmät lukiolaiskannettavan sovellukset ovat verkkoselain ja toimisto-ohjelmat. Niiden osalta Opinsys pyrkii seuraamaan uusimpia saatavilla olevia versioita ja ratkoo niihin liittyvät ongelmat aina *korkeimmalla prioriteetillä*.

Sovellus	Kuvaus
Firefox-selain	Avoimen lähdekoodin internet-selain, jolla voi käyttää myös esimerkiksi Java-tekniologiaa käyttäviä verkko ja oppimissovelluksia.
Chromium-selain	Googlen avoimen lähdekoodin internetselain.
LibreOffice	Toimisto-ohjelmistopaketti, jolla voidaan tehdä tekstinkäsittelyä, taulukkolaskentaa ja esitysgrafiikkaa.

Sähköinen ylioppilastutkinto (Digabi)

Ylioppilaslautakunnan Digabi-projektin tähtäimenä on sähköistää ylioppilaskirjoitukset vuoteen 2019 mennessä. Ensimmäisinä oppiaineina sähköisten kokeiden piiriin päätyvät syksyllä 2016 saksa, filosofia ja maantiede.

Digabi-projekti on määritellyt ylioppilaskokeessa käytettävät ohjelmat ja kehittänyt kokeessa käytettävää Abitti-järjestelmää. Digabin oma käyttäjärjestelmä DigabiOS pyrkii tarjoamaan kaikille opiskelijoille samanlaisen ympäristön kokeen tekemiseen. Kokeessa käytettävät ohjelmistot koostuvat maksullisista ja maksuttomista sovelluksista. Näistä maksuttomat sovellukset ovat pääasiassa avoimen lähdekoodin sovelluksia, joten opiskelijoiden on mahdollista käyttää ja kokeilla niitä myös esimerkiksi kotikoneella.

Lukiolaiskannettavalta löytyy oletuksena kaikki maksuttomat DigabiOS:ssä käytettävät sovellukset. Kannettavan mukana ei tule mitään maksullisia Digabi:n ohjelmistolistauksissa olevia ohjelmistoja (esim. laskinohjelmistot)

Lisäohjelmistot

Lukiolaiskannettavalle on mahdollista asentaa rajatusta valikoimasta ns. lisäohjelmistoja, jotka koostuvat tietyistä yleisesti käytetyistä sovelluksista (esim. Skype, Google Earth) jne. tai esimerkiksi verkkosivuilla käytettävistä laajennoksista (Adobe Flash).

Kyseisten ohjelmien asentaminen tulee tehdä laitteen pääkäyttäjän toimesta, koska Opinsys ei saa levittää niitä valmiiksi asennettuna osana Lukiolaiskannettavaa. Asentamalla ohjelmiston laitteen pääkäyttäjä hyväksyy samalla ohjelmiston lisenssisopimuksen.

Lisäsovellukset on esitetty seuraavassa taulukossa.

Ohjelmisto	Kuvaus ja käyttötarkoitus
Adobe Flash Plugin	<p>Adobe Flash Plugin on verkkosivuilla käytetty sisällöittäminen jota käytetään laajasti esimerkiksi animaatioiden ja liikkuvan kuvan esittämiseen. Adobe Flash Plugin on käytössä vain Firefox -verkkoselaimessa. Esimerkiksi Googlen Chrome-selain käyttää omaa sisäänrakennettua Flash-toistinta. Flash-liitännäistä vaativat esimerkiksi seuraavat palvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yle Areena • Yle Elävä arkisto • Nelosen Ruutu -palvelu • Adobe Connect Pro -videoneuvottelu • Osa Youtube-videomateriaalista • Useat pikkupelit, mainokset ja videopalvelut.
Adobe Acroread	<p>Acroread on pdf-tiedostojen lukemiseen tarkoitettu ohjelma. Järjestelmässä on käytettävissä muitakin pdf-lukijoita, mutta Acroread tarvitaan joidenkin pdf-tiedostojen avaamiseen. Esimerkkejä tällaisista ovat jotkin lomakkeet ja kerroksia (layereita) sisältävät dokumentit.</p>
Cmptools	<p>Cmptools on yleinen koulumaailmassa käytetty käsitekarttaohjelma.</p>
Dropbox	<p>Dropbox on pilvipalvelu joka mahdollistaa tiedostojen synkronoinnin useiden eri laitteiden välillä.</p>
Geogebra	<p>Geogebra on yksi YTL:n määrittelemistä ylioppilaskokeessa käytettävistä ohjelmista. Geogebraa käytetään esim. geometrian opiskelussa.</p>
Google Chrome	<p>Google Chrome on internetselain, joka takaa parhaan toimivuuden Googlen omille palveluille (Drive, hangouts yms.) sekä joillekin Flash-sisältöä tarjoaville sivustoille.</p>
LoggerPro	<p>LoggerPro on yksi YTL:n määrittelemistä ylioppilaskokeessa käytettävistä ohjelmista. LoggerPro on fysiikan tutkimusdatan keräykseen ja analyysiin tarkoitettu sovellus.</p>
Oracle Java JRE	<p>Oracle Java on Java-ohjelmien suoritukseen tarvittava sovellus. Oraclen Javaa käytetään erityisesti verkkopalveluissa käytettävien Java-sovellusten suorittamiseen.</p>
Skype	<p>Skype on sovellus, jolla voi soittaa maksuttomia internet-puheluita.</p>

Kaikki Lukiolaiskannettavan sovellukset

Seuraavassa on esitetty kaikki Lukiolaiskannettavalta löytyvät sovellukset jaettuna käyttökohteen mukaisiin kategorioihin siten kuin ne löytyvät myös käyttöliittymästä.

Toimisto

Ohjelma	Kuvaus
LibreOffice - Writer	Tekstinkäsittelyohjelmisto joka tukee myös Microsoft Officen (Word) tiedostomuotoja
LibreOffice - Calc	Taulukkolaskenta joka tukee myös Microsoft Officen (Excel) tiedostomuotoja
LibreOffice - Impress	Esitysgrafiikkaohjelmisto Powerpoint-tyyppisten esitysten tekemiseen
LibreOffice - Base	Henkilökohtainen tietokanta
Scribus	Taitto-/julkaisuohjelma esitteiden ja lehtien tekemiseen
Evince-asiakirjakatselin	PDF-lukija
Adobe Reader	PDF-lukija
VYM	Miellekarttasovellus
CmapTools	Miellekarttasovellus
Tilitin	Kirjanpito-ohjelma
T-lasku	Laskutusohjelma

Ääni & video

Ohjelma	Kuvaus
VLC-mediasoitin	Mediasoitin videotiedostojen ja DVD-levyjen katsomiseen
Mplayer-mediasoitin	Mediasoitin
Kaffeine-mediasoitin	Mediasoitin
Kino	Kevyt videoeditointisovellus (Pääasiassa DV-kasettikameroille)
Openshot	Videoeditointiohjelma
Pitivi	Videoeditointiohjelma
Kdenlive	Videoeditointiohjelma
Muikku	Webbikamera kuvauskoppi
Audacity	Äänenkäsittelysovellus

GNU Solfège	Musiikin kuunteluharjoituksia
Musescore	Nuotinnosohjelma
Denemo	Nuotinnosohjelma
Hydrogen	Rumpukone
Rosegarden	Syntetisaattori, Midi, nuotinnos
Tuxguitar	Tablatuurien teko-ohjelmisto
Soittimenviritys	

Grafiikka ja kuvankäsittely

Ohjelma	Kuvaus
Gimp	Kuvankäsittely esimerkiksi valokuvien monipuoliseen muokkaamiseen tai vaativaan kuvankäsittelyyn
Tuxpaint	Piirto-ohjelma alakoululaisille jossa paljon erilaisia pensseleitä ja valmiita leimasimia
Kolourpaint	Yksinkertainen piirto-ohjelma
Inkscape	Vektorigrafiikan piirto-ohjelma vaativampaan käyttöön
XSane-kuvanluku	Ohjelma kuvien skannaamiseen ulkoiselta valokuvaskannerilta
Shotwell-kuva-albumi	Valokuva-albumi
Kuvakatselin	Pieni ohjelma esimerkiksi kameralta siirrettyjen valokuvien katsomiseen
Gthumb	Valokuvagalleria
MyPaint	Piirto-ohjelma esim. Wacom-piirtopöydille
Photofilmstrip	Sovellus kuvaesityksen koostamiseen videoksi
Blender3D	3D-mallinnusohjelma
Pinta-kuvankäsittely	Kuvankäsittelyohjelma joka muistuttaa paint.netiä

Internet

Ohjelma	Kuvaus
Firefox	Verkkoselain www-sivuilla navigointiin
Chromium	Internet-selain (Chrome-selaimen avoin versio)
Thunderbird	Sähköpostiasiakasohjelma sähköpostitilien käyttämiseen
Evolution	Sähköpostiasiakasohjelma sähköpostitilien käyttämiseen
Pidgin	Pikaviestin joka tukee useita yhteyskäytäntöjä (esim. jabber, live-messenger)
Empathy	Pikaviestin
gFTP	Ohjelma FTP-muotoiseen tiedostonsiirtoon
Liferea	Syötteiden lukuohjelma

Apuohjelmat

Ohjelma	Kuvaus
Laskin	Laskukone
Pääte/Terminaali	Tekstipohjainen komentorivi
Tekstieditori	Tekstieditori muotoilemattoman tekstin kirjoittamiseen
Merkkikartta	
Cd/DVD -luontityökalu	
Cd-levyjen kopiointi	
Pakettienkäsittelyohjelma	
Kuvankaappaus	Työpöydän kuvankaappaussovellus

Opetusohjelmat

Ohjelma	Kuvaus
KTouch	Ohjelma kymmensormijärjestelmän opetteluun muokattavien harjoitusten avulla
KWordQuiz	Sanastojen kyselyohjelma omaehtoiseen sanojen opetteluun
KmPlot	Ohjelma matemaattisten funktioiden kuvaajien piirtämiseen
KBruch	Murtolukujen laskuharjoittelu
Kalzium	Kemiallinen alkuainetaulukko jolla voi tutkia eri alkuaineiden kemiallisia ominaisuuksia
GChempaint	Ohjelma orgaanisen kemian molekyyliarakenteiden piirtämiseen
Gchemical 3D	Ohjelma molekyylien kolmiulotteiseen visualisointiin ja mallintamiseen.
KStars	Työpöytäplanetaario jolla voi tutkia eri tähtien sijaintia tai vaikka auringon pimennystä
KGeography	Maantietopeli joka sisältää useita karttoja maapallon eri osista ja näihin liittyviä kysymyksiä
KHangman	Hirsipuupeli johon saatavissa useita erikielisiä sanastoja
Stellarium	Planetaario
Celestia	3D-planetaario
Step	Fysiikkaohjelmisto
WXMaxima	Matemaattiset kuvaajat

Ohjelmointi

Ohjelma	Kuvaus
Arduino IDE	Arduino-kehitysympäristö
Fritzing	Arduino elektroniikkaprojektien suunnitteluohjelmisto
DrRacket	Racket-ohjelmointi ympäristö
Nalle-ohjelmointi	Ohjelmointiympäristö Opinsys-nallelle
Konna	Ohjelmointiohjelma LOGO -kielelle
Eric ide	Ohjelmointiohjelma Pythonille
PyCharm	Ohjelmointiympäristö Pythonille
Scratch	Graafinen ohjelmointiympäristö

QT4 designer	Qt4 -ohjelmointiympäristö
Quanta+	Ohjelmointiohjelma html:lle, css:lle ja php:lle
Netbeans	Ohjelmointiympäristö
Eclipse	Ohjelmointiympäristö
SPE	Python-ohjelmointiympäristö
Bluefish	Html-editori
BlueGriffon	Html-editori
Geany	

Digabi

Ohjelma	Kuvaus
Open Sankoré	Avoimen lähdekoodin älytaulusovellus

Pelit

Ohjelma	Kuvaus
Tuxracer	Mäenlaskupeli
SuperTuxKart	Ajelupeli
Freeciv	Freeciv
Neverball	Pallon tasapainopeli
Neverputt	Minigolf
Luola	Luolataistelupeli
Openttd	Open Transport tycoon
XMoto	Moottoripyöräpeli
Steam	Valven Steam-pelialusta